

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

U WEET ER NIETS VAN!

Een satirisch toneelspel voor jongvolwassenen

door

1880

Tom Bruynooghe

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2016

Nr.3297

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIJFTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt u van de uitgever een formulier 'Aanvraag tot opvoering'. Op dit formulier moet u plaats en datum(s) van opvoering invullen. Het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) aan Toneelfonds J. Janssens worden bezorgd of digitaal worden ingediend via www.toneelfonds.be → opvoering.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt men dan van Toneelfonds J. Janssens de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten.

Iedereen die een 'Aanvraag tot opvoering' indient wordt verondersteld de 'algemene voorwaarden aanvraag opvoering' (zoals ze vermeld staan op onze website) te kennen en te aanvaarden.

(Indien u geen toegang tot internet hebt, gelieve ons dit te melden. Dan sturen wij u graag per post een exemplaar van deze algemene voorwaarden.)

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer u niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland contacteert u:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

TARIEFCODE A1

BELANGRIJKE OPMERKING!

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *U WEET ER NIETS VAN!* op te voeren moet de naam van auteur *TOM BRUYNOOGHE* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2016/0220/003
ISBN 978-90-385-13690

© 2016 Toneelfonds J. Janssens/Tom Bruynooghe
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

PERSONAGES

(Onbeperkt aantal spelers – dubbelrollen zijn mogelijk)

WETENSCHAP :
 WAARHEID :
 WIJSHEID :
 VADER :
 MOEDER :
 SOKRATES :
 PRESENTATOR :
 DIRECTRICE :
 LEERKRACHT NEDERLANDS :
 LEERKRACHT AARDRIJKSKUNDE :
 LEERKRACHT WETENSCHAPPEN :
 STREBER :
 SCHLEMIEL (Emiel) :
 SOFIE :
 AMANDA :
 GARÇON :
 INSPECTRICE :
 DR. DRE :
 DR. OETKER :
 DRIE GRIEKEN :
 DIOGENES :
 SOKRATES (de echte) :
 GEK :
 KENNY :
 KELLY :
 KATHY :
 KJEL :
 GOOGLEMAN :
 SOLLICITANT :
 CLIFFHANGER :
 DRIE JURYLEDEN :
 DRIES (Rebecca) :
 NETHOOFD :
 PRODUCENT :
 CAMERAMAN :
 VOICE :
 AGENT :
 VIJF OERMENSEN :
 PREDIKANT :
 WATERGOD :
 DIERENGODIN :
 IJSGODIN :
 NOACH :
 VROUW VAN NOACH :

HANDKE :
 SENECA :
 RUSSELL :
 PARMINEDES :
 ARISTOTELES :
 PLATO :

DECOR

Het decor dient multifunctioneel gebruikt te kunnen worden. Het stelt achtereenvolgens een huiskamer, slaapkamer, school, restaurant, internetcafé, televisiestudio en apocalyptische surrealistische wereld voor. In een eerste opvoering van dit stuk werd gebruik gemaakt van rijdende platforms, waarmee gepuzzeld werd.

KORTE INHOUD

“Wat bent u aan het doen”, vraagt Facebook. “Zeg hier iets over”, beveelt een foto. “Reageer als eerste op dit artikel”, spoort de krantensite mij aan. Constant worden wij overspoeld met informatie, en wordt van ons verwacht dat wij informatie teruggeven in de vorm van een mening, liefst zo kort en ongenueanceerd mogelijk, want ze moet in een tweet van 140 tekens passen. Maar hoe vinden we in die informatiestroom nog echte wijsheid?

Dat is het uitgangspunt van “U weet er niets van!”, over een jongen met de veelzeggende maar toevallige naam Sokrates, die na een vreemde droom op zoek gaat naar waarheid, wijsheid en wetenschap. Hij geraakt daarbij verzeild in steeds vreemdere situaties, waarbij de grens tussen realiteit en verbeelding in toenemende mate vervaagt.

“U weet er niets van” laat zich best omschrijven als maatschappijkritisch, humoristisch, diepgravend, satirisch, gedurfd, filosofisch en absurd.

Over het “getrouw navolgen van het script”

Een aantal scènes uit het script moeten het hebben van hun actualiteit, een context die snel aan veranderingen onderhevig is. Ik heb er dan ook alle begrip bij als een regisseur kiest om bepaalde scènes of fragmenten weg te laten, toe te voegen of aan te passen aan zijn realiteit.

Over het tot stand komen van het script

Ik maakte dit stuk voor het Sint-Jozefscollege uit Aalst. Met een aantal jongeren uit het vijfde en zesde jaar ging ik aan de slag rond het thema wijsheid. Aan de hand van brainstorms, experimenten en improvisaties kwam dit script tot stand. Graag wil ik bij deze mijn dankbaarheid uitdrukken voor de bijdrage die de jongeren leverden.

PROLOOG

Publikumsbeschimpfung

(Wetenschap, Wijsheid en Waarheid op. Ze zijn op zijn Grieks uitgedost, en dragen een wolk rond hun hoofd. Ze schijnen met zaklampen het publiek in.)

WAARHEID : Pff. Dat ziet er hier niet goed uit.

WETENSCHAP : Misschien die daar?

WIJSHEID : Nee, toch niet.

WAARHEID : Licht me eens bij. Misschien heb ik wel iemand. O neen, duidelijk niet. Sorry.

WIJSHEID : Zijn jullie wel zeker dat het hier is dat we moeten zijn? Dat de verstandigste persoon op aarde hier tussen moet zitten? Ik zie hier niet veel meer dan wat dwaasheid bij elkaar.

WAARHEID : Jazeker, hij moet hier ergens zijn.

WETENSCHAP : Als je die mensen hier ons ziet aangapen, kan je je dat toch niet voorstellen?

WIJSHEID : Onwetenden zijn het. Moet je hen eens zien kijken! En maar ongemakkelijk op hun stoel schuiven.

WETENSCHAP : Ze weten niet wat gaat komen. Ze weten niet waaraan ze zich moeten verwachten.

WAARHEID : En toch hebben ze verwachtingen.

WIJSHEID : Als ze slim waren, zouden ze dat wel laten, verwachtingen hebben.

WAARHEID : Ze hebben toch ook de titel van de voorstelling gelezen. Ze hadden beter moeten weten.

WETENSCHAP : Weten... *(lacht cynisch)* Wat weten de mensen nog?

WIJSHEID : Ze zitten daar maar mooi. Zich bedenkingen te maken.

WAARHEID : Zich af te vragen waar dit heen gaat.

WETENSCHAP : Zich een mening te vormen.

WIJSHEID : Het zal wel al geen positieve zijn. Want ze voelen zich aangesproken.

WETENSCHAP : Ze dachten eens naar toneel te gaan om zichzelf te vergeten.

WAARHEID : Ze dachten verkeerd.

WETENSCHAP : Blijkt het over henzelf te gaan.

WIJSHEID : “Straks stellen ze nog een vraag aan het publiek...” Ik hoor het hen al denken.

WAARHEID : Kijk. Hier op de eerste rij beginnen er al een paar te zweten.

WIJSHEID : Angstvallig proberend oogcontact te vermijden...

WETENSCHAP : Bang om door de mand te vallen.

WAARHEID : Bang dat de façade van beschaving die ze rond zich opgebouwd hebben, het zal begeven.

WETENSCHAP : Bang dat aan het licht zal komen, wat ons al zo duidelijk is: ze weten niets!

WIJSHEID : En zelfs dat weten ze niet. Dat is nog het ergste van al.

WETENSCHAP : Ik kan hun gedachten tot hier horen. “O, neen, filosofie!” “We zijn er aan!” “We gaan moeten nadenken. ” “Onze avond is om zeep.” Je moet ze niet proberen inhouden, die gedachten.

WAARHEID : Voor ons, Wijsheid, Wetenschap en Waarheid gaat niets verborgen.

WETENSCHAP : Je moet ons de mens niet meer leren kennen.

WIJSHEID : Omgekeerd daarentegen...

WAARHEID : Daar zeg je me wat! Een wijze gedachte.

WIJSHEID : Ik ben dan ook Wijsheid.

WAARHEID : Dat is waar. Zo waar ik Waarheid ben.

WETENSCHAP : Laat die flauwe woordspelingen achterwege, willen jullie. Daar moet ik niets van weten. Vergeet niet dat we op missie zijn.

WAARHEID : Inderdaad. We gaan jullie niet langer storen. Het is al lang duidelijk dat degene die we zoeken hier niet tussen zit.

(Snel opeenvolgend gebonk, gevolgd door drie tragere kloppen)

WIJSHEID : Stil. Het gaat hier beginnen. Misschien krijgen we onze verstandigste mens eindelijk te zien.

WETENSCHAP : Verstop je, verstop je.

EERSTE BEDRIJF

Thuis

Scène 1: Ontbijt...

(Vader op, in zetel, geeft een onfrisse indruk. Moeder op met de krant en een stapeltje post.)

MOEDER : De post is er al. De postbode was vroeg vandaag. Ik denk altijd: amai, die postbodes moeten vroeg opstaan, want je moet je eens indenken: voor ze de post rondbrengen, moet die eerst nog gesorteerd worden -of zouden ze dat de dag daarvoor al doen- en ik heb gisteren bij de kapper gehoord dat...

VADER : Zwijg, vrouw, die mens wordt daarvoor betaald. Geef me nu gewoon de post en laat mij met rust.

MOEDER : Oké, het is goed, ik heb het al begrepen. Zal ik anders koffie zetten? Ik heb gisteren in de winkel een nieuwe soort geprobeerd. Er was een promotie bij, twee plus één gratis, en ik dacht: wel ja, waarom zou ik eens niet proberen? We moeten toch wat profijtig zijn deze dagen, nietwaar?

VADER : Zet je koffie en laat mij met rust!

(moeder af)

Miljaar, rekeningen, rekeningen, rekeningen! Gas, elektriciteit, het is weer zover! En wat is dit? De schoolrekening van onze Sokrates. Wat? Zoveel? Voor wat drukwerk? En we hebben ons al blauw betaald aan schoolboeken! Wat hebben ze dan nog van drukwerk nodig? En hier... Filmwerking! Om wat dvd's af te spelen. Waar zijn ze mee bezig?

MOEDER : *(Op met koffie)* Ach ja, dat is voor hun infrastructuur. Je moet dat begrijpen, mijn nicht zit in de ouderraad en die heeft eens gevraagd....

VADER : Onderbreek me eens niet wanneer ik me aan het opjagen ben! Wat is dit? Wat in hemelsnaam is dit? Een voorschot voor een paardensportkamp voor onze

Sokrates? Weet jij daar iets van?

MOEDER : Ja, als die jongen dat nu graag doet...

VADER : Een paardensportkamp!? Heb je dat nu al geweten? Paardensport? Mijn zoon doet aan paardensport? Jezus, kan het schaamtelijker? Je klimt op een dier, laat dat dier al het werk voor u doen, en noemt dat dan sport. Waarom kan hij niet gewoon zoals iedereen voetballer worden? Een voetbal vreet tenminste geen haver.

MOEDER : Ik dacht dat dat een goed idee was. Ik heb gehoord dat het contact met dieren ...

VADER : Het was dan nog uw idee? Luister, Magda, die kleine kost ons veel te veel geld. We hadden daar nooit aan mogen beginnen.

MOEDER : Dat is volledig jouw schuld, jij wou niet ...

VADER : Jij had je kalender maar wat beter moeten bijhouden!

MOEDER : We gaan die discussie niet opnieuw beginnen.

VADER : Nee, we gaan een nieuwe discussie beginnen: wat moet er met die jongen gebeuren? Hij brengt niets op. Waar is hij trouwens? Hij ligt nog in zijn nest te stinken, zeker?

MOEDER : Ach, laat hem toch, hij heeft vandaag geen school. Je weet zeker niet hoe laat het was gisteren?

VADER : Neen, ik weet niet hoe laat het was gisteren, en dat interesseert mij ook niet.

MOEDER : Wel, ik weet het wel. Moeders weten altijd hoe laat het was gisteren!

VADER : Ocharme hun zonen...

MOEDER : Ach, weet je wat, lees je krant. Dan heb je andermans miserie om je in op te jagen.

Scène 2: ... op bed

WIJSHEID : Psst ... Sokrates!

WAARHEID : Hé, word eens wakker!

SOKRATES : Huh?

WETENSCHAP : Sokrates, we hebben je nodig.

SOKRATES : Ho, wacht. Wie zijn jullie? Hoe komen jullie hier? Wow, ik heb echt

teveel gedronken gisteren.

WIJSHEID : Wij zijn de Wetenschap, de Wijsheid en de Waarheid.

WETENSCHAP : De drie W's: W.W.W!

SOKRATES : Wow!

WAARHEID : (*onverstaanbaar*) En wij hebben je hulp nodig!

SOKRATES : Wat zeg je?

WAARHEID : Sorry, die wolk zit wat in de weg.

WETENSCHAP : Ja, waarom dragen we die eigenlijk?

WIJSHEID : Stommeling, dat is om een mystiek sfeertje te creëren.

WETENSCHAP : Ah, dat is mystiek?

WAARHEID : Nee, dat is watte!

SOKRATES : Watte? Sorry, maar ik versta er niets van!

WIJSHEID : Hoor je dat? Hij geeft toe dat hij er niets van verstaat!

WAARHEID : Zou het dan toch waar zijn? Zou hij het echt zijn?

WETENSCHAP : Luister, jouw naam is toch Sokrates?

SOKRATES : Ja...

WIJSHEID : Wel, Sokrates, het gaat niet goed met ons. De mens raakt ons kwijt. En zonder de mens kunnen wij niet voortbestaan.

WAARHEID : Wij kwijnen langzaam weg.

WIJSHEID : Overall duiken leugens, domheid en subjectiviteit op. En sinds de komst van het internet is dat nog verergerd.

WETENSCHAP : W.W.W., weg ermee!

WIJSHEID : Jij kan dat stoppen. Jij bent Sokrates. Jij moet dat stoppen!

SOKRATES : Wat? Hoe? Jongens, ik ben echt niet wakker, geloof ik.

WIJSHEID : De mensen hebben ons nodig. Zonder ons worden zij allemaal tot een grijze massa.

WETENSCHAP : Een ontkenning van zichzelf.

SOKRATES : Praat eens niet zo moeilijk. Ik heb hoofdpijn.

WAARHEID : Jij moet naar ons op zoek, Sokrates!

SOKRATES : (*Kijkt naar hen en lacht*) Euh... Gevonden!

WAARHEID : Dit is een droom, Sokrates.

SOKRATES : Ik dacht het al. Wijsheid, waarheid en wetenschap kunnen er niet zo

belachelijk uitzien.

WETENSCHAP : Zeg!

WIJSHEID : Zie je het zitten, Sokrates? Ga je er voor?

SOKRATES : Ik weet het niet.

WAARHEID : Hoor je dat? Hij doet het weer! “Ik weet het niet”, zegt hij.

WETENSCHAP : Hij is het, ik ben het zeker! Sokrates is terug.

SOKRATES : Ik weet echt niet waar je het over hebt.

WETENSCHAP : Hij weet het niet. Hij weet het niet. Man, hij is echt goed!

WIJSHEID : Doe het, Sokrates: vind ons en breng ons terug bij de mensen.

SOKRATES : Maar hoe begin ik daaraan?

WAARHEID : Geen paniek. Wij zullen je een voorzet geven. We zullen het toeval een handje helpen.

WETENSCHAP : O, fortuna!

SOKRATES : Maar hoe?

WETENSCHAP : We kunnen niet langer blijven. We vallen weg!

WAARHEID : Help ons, Sokrates!

WIJSHEID : Stel ons niet teleur, Sokrates!

Scène 3: Een nieuwe school

VADER : Van die krant word ik ook weer niets vrolijker. Crisis hier, ontslagen daar. Als dat zo door gaat, zal er geen geld genoeg zijn om al mijn uitkeringen van te betalen.

MOEDER : Zet dan toch de televisie op! Als er iets is uitgevonden om onze zorgen weg te nemen, is het toch de televisie? Er was onlangs een reportage in die reeks over 100 jaar televisie, waarin ze zeiden...

VADER : Je mag je geluid afzetten, ik zal dat van de televisie wel aanzetten.

PRESENTATOR : U kon zonet kijken naar een herhaling van ons dagelijkse feuilleton vol onverwachte misverstanden en spitsvondige humor. Voor wie maar niet genoeg kan krijgen van onze herhalingen is er ook nog altijd “herhaling gemist” via de rode knop. Na de reclame zijn we er weer met een nieuwe aflevering van onze talentenshow: “So you think you can dance like a

masterchef with the voice from a Belgian who's got talent in de pendelquiz.”

Tot zo!

DIRECTRICE : *(Op de achtergrond staan leerlingen kaarsrecht met een geforceerde grimas. Naarmate de tekst vordert, zakken zij meer en meer ineen. Op aanwijzen van de directrice veren zij telkens weer recht.)* Zoekt u ook een weg uit de crisis? Heeft u kinderen die u een rib uit het lijf kosten? Wilt u graag snel rijk worden? Dan hebben wij voor u de oplossing! Het Sint-Fortunatuscollege is een nieuwe school met maar één doel: onze leerlingen klaarstomen voor een leven waarin winst centraal staat. Na een opleiding bij ons zijn zij in staat lucht te verkopen als goud, kunnen zij de grootste fraudeurs -ja, ook jullie- vrijpleiten als waren het de heiligste maagden en bespelen zij de beurs met een gemak als waarmee een goochelaar een publiek van blinden bedriegt. Wij van het Sint-Fortunatuscollege houden van discipline en efficiëntie, want dat verkort de leertijd en tijd is geld. Door het afschaffen van pauzes en vakanties slagen leerlingen bij ons er reeds op vier jaar in zich volledig klaar te stomen voor de wereld van het geld. Onze leerlingen worden op alle mogelijke manieren opgeleid om zich te integreren in de wereld van de elite. Tijdens onze jaarlijkse stage in Knokke-le-zoute leren we hen flaneren met de trui losjes over de schouders, op onze excursie in de Champagnestreek leren we hen minachtend spreken over schuimwijn en voor ons jaarlijks diner in de foyer van de opera leren we hen hoe ze een mening moeten faken. Kortom, na een opleiding bij ons zijn ze klaar om Wallstreet, de wetstraat en het golfterrein te veroveren. Ook u kan snel rijk worden, dus aarzel niet en schrijf uw zoon of dochter meteen in!

VADER : Magda, Magda, maak vlug onze Sokrates wakker! Na de vakantie verandert hij van school!

MOEDER : Zouden we dat wel doen? Zo'n school is toch niets voor onze jongen. Hij zal zich daar niet thuis voelen. En dan moet hij al zijn vrienden achterlaten. Dat gaat hij niet zien zitten, zeg dat ik het gezegd heb. Je zal zijn protest mogen horen!

VADER : Hij zal naar die school gaan. Omdat ik het zeg. En anders ga ik zelf wel naar die school!

MOEDER : Jij? Naar school? Dat is de vorige keer anders niet zo goed afgelopen...

VADER : Zeg, wat weet jij daarvan? We kenden elkaar toen nog niet.

MOEDER : Ik heb bij het opruimen je oude schoolrapporten teruggevonden. Wat ik daar niet allemaal in gelezen heb: “Als luiheid een vak was, dan was je toch nog ergens voor geslaagd”, of “We willen je ouders er graag aan herinneren dat voor iemand van twintig de leerplicht niet langer geldt”, of die van toen je voor de derde keer het vierde jaar...

VADER : Ga Sokrates wakken! Nu!

(moeder af)

Waar liggen die rapporten? Dat is allemaal niet waar. Of het is in elk geval zwaar overdreven. We gaan intussen die inschrijving eens regelen.

(Moeder en Sokrates op)

Ah. Sokrates. Goedemorgen. Om je even op de hoogte te brengen: jij verandert van school na de vakantie.

SOKRATES : Wat? Maar papa...

VADER : Niets te maren, het is al geregeld. Je bent ingeschreven. Het Sint-Fortunatuscollege wordt je nieuwe thuis.

SOKRATES : Fortunatus? O Fortuna!

VADER : Kijk, hij spreekt er al meteen Latijn van. Neen, jongen, vanaf nu spreek jij alleen nog maar economischs.

SOKRATES : Ze gingen mij een voorzet geven, zeiden ze...

MOEDER : Wat zeg jij toch allemaal?

VADER : Een voorzet? Hoorde ik daar “een voorzet”? Is mijn jongen geïnteresseerd in voetbal? Jij gaat me niet alleen rijk maar ook gelukkig maken! Wil je op voetbalkamp? Zal papa je eens inschrijven voor een voetbalkamp?

SOKRATES : Laat maar, ik zal wel naar die school gaan.

MOEDER : Moet jij niet protesteren en zo?

VADER : Laat hem!

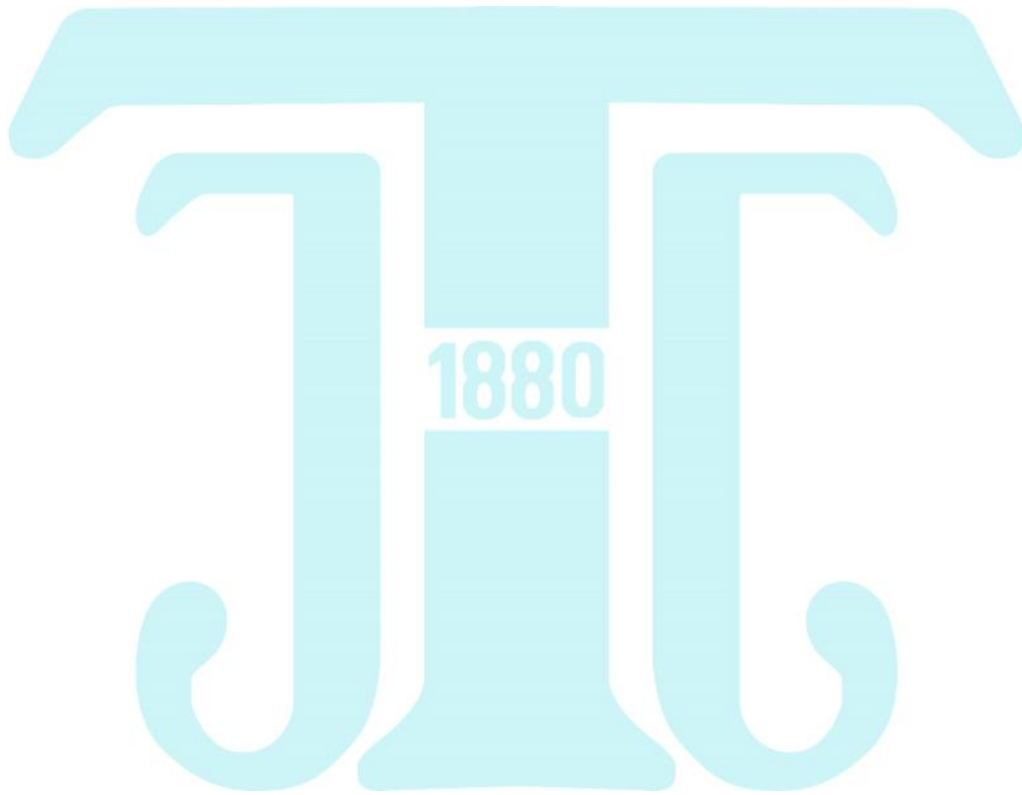
SOKRATES : O ja, nog een vraagje. Waarom hebben jullie me eigenlijk Sokrates genoemd?

VADER : Ah, dat is naar die voetballer. Van Brazilië.

SOKRATES : Ah...

VADER : Hoezo?

SOKRATES : Niets. Zomaar.

TWEEDE BEDRIJF

School

Scène 1: Nederlands

LEERKRACHT NEDERLANDS : Goedemorgen iedereen. Voor we aan de les beginnen, wil ik jullie graag voorstellen aan een nieuwe leerling. Vanaf vandaag zal Sokrates samen met jullie de lessen volgen.

STREBER : Socrates (Athene, 470 tot 399 v.Chr.) was een Atheens filosoof. Hij wordt beschouwd als een van de stichters van de westerse filosofie, maar toch is hij een raadselachtig figuur die vooral bekend is geworden door de verslagen van latere klassieke schrijvers. Uit Wikipedia, de vrije encyclopedie.

LEERKRACHT NEDERLANDS : Dat is zeer flink, maar dat is natuurlijk een andere Sokrates. Ga maar zitten, jongen. Daar is nog plaats.

STREBER : Krijg ik nu geen extra punten? Dat is van belang voor mijn zakgeld. Communicerende vaten en zo...

LEERKRACHT NEDERLANDS : Neen, je krijgt geen extra punt, want dat heeft niets met onze les te maken. Vandaag hebben we het over poëzie. Ik had jullie gevraagd jullie favoriete gedicht mee te brengen. Wie wil het zijne eens laten horen?

STREBER : Ik, ik heb een experimenteel gedicht mee van Lucebert, een van de vijftigers, een progressieve groep dichters die na de Tweede Wereldoorlog begon te experimenteren met vorm en inhoud ...

LEERKRACHT NEDERLANDS : Ik zou graag ook eens iemand anders aan het woord laten. Emiel misschien?

SCHLEMIEL : Oei, euh ...

LEERKRACHT NEDERLANDS : Zeg me nu niet dat je weer van niets weet! Het stond op Smartschool...

SCHLEMIEL : Neenee, geen probleem, ik, euh, ik heb zelf een gedicht geschreven...

LEERKRACHT NEDERLANDS : Zelf? Oei, je bent toch niet van plan dichter te worden, hoop ik? Want daar kan je geen geld mee verdienen, hoor.

SCHLEMIEL : Neenee.

LEERKRACHT NEDERLANDS : Kom, laat je gedicht maar horen!

SCHLEMIEL : Hoe meer ik leer, hoe meer ik weet

Hoe meer ik weet, hoe meer ik vergeet

Hoe meer ik vergeet, hoe minder ik weet

Waarom leren wij dus?

LEERKRACHT NEDERLANDS : *(Na een dreigende stilte)* Maar dat is prachtig!

Jongens, dat rijmschema, is jullie dat ook opgevallen? ABBBBBC! Wat een originaliteit! En die klankkleur, die assonanties, dat binnenrijm, die anafoor van het woordje hoe ...

STREBER : En is het chiasme in het tweede en het derde vers u ook opgevallen, mevrouw?

LEERKRACHT NEDERLANDS : Och, hoezeer staan vorm en inhoud met elkaar in harmonie. En zoals je het ook voordraagt! Het lijkt alsof je zomaar iets zegt, maar tegelijk is het ook zo doordacht. Heeft het gedicht ook een titel?

SCHLEMIEL : Euh, neen, mevrouw.

LEERKRACHT NEDERLANDS : Maar dat is prachtig. Een gedicht als dit kan ook geen titel hebben. Dat zou alleen maar afbreuk doen aan de inhoud er van.

AMANDA : Ik vond het schitterend. Werkelijk verbluffend. Dit is meer dan taal. Hier zit ook wiskunde in. Hier zit economie in. Het spel met het meer en het minder. Het is... het voelt aan als het ritme van de beursgang.

SOKRATES : *(fluistert tot buur)* Dit kunnen ze toch niet menen? Dat gedicht trok toch nergens op?!

SOFIE : Ach Sokrates, je hoopt hier toch niets te leren over kwaliteit van kunst? Doen alsof je er iets van af weet, doen alsof je een kenner bent, dat is wat we hier leren. Om het even waar het over gaat.

SOKRATES : Maar dat is belachelijk!

SOFIE : Zo gaat het nu eenmaal in het leven. Je zal zien, iedereen die tot de elite behoort, doet alsof hij overal expert in is.

SOKRATES : Daarvoor moet je absoluut niet tot de elite behoren. Je zou mijn ouders eens moeten zien als ze op restaurant gaan. En die kan je moeilijk van elitarisme verdenken. Die hebben een ander excuus: ze hebben nog geen

aflevering van ‘Mijn restaurant’ (= tv-show) gemist.

Scène 2: Ouders op restaurant

VADER : En? Heeft het bij jou gesmaakt? Bij mij niet. Volgens mij was die croissant van die steak niet goed.

MOEDER : Croissant? Je bedoelt cuisson, zeker? Jij zegt dat altijd verkeerd, jij. En ja, het heeft mij wel gesmaakt, maar het smaakte mij vooral duur. Hoe gaan we dit ooit betalen?

VADER : Ach, nu onze zoon binnenkort geld met hopen mee naar huis brengt, kunnen we ons dat wel permitteren. Ik ga dat wel melden aan de ober, van die croissant.

MOEDER : Cuisson!

VADER : Ober!?

GARÇON : Ja.

VADER : Die steak hier was echt niet doorbakken! Hij was nog rood vanbinnen. Ik wil dat u mijn klachten overmaakt aan de chef!

GARÇON : Maar u heeft hem toch saignant gevraagd, meneer?

VADER : Kom maar een beetje met Franse woorden aandraven, ja. Vertel gewoon aan de chef dat de “cuisson” niet oké was.

GARÇON : Oké, meneer, zal ik doen meneer.

VADER : En kijk hier, mijn mes is vuil.

MOEDER : Euh, schat, je hebt er al mee gegeten.

VADER : Juist, ja.

GARÇON : Nog iets, meneer? Mevrouw?

VADER : Wij zouden graag een dessert nemen...

MOEDER : Maar schat...

VADER : Jaja, voor mij een savarois graag.

GARÇON : Een wat?

VADER : Een savarois. Euh bavayon. Sabayon bedoel ik. Met dat Frans hier ook altijd.

MOEDER : Doe mij dan maar een chocomousse.

(*Garçon af*)

VADER : Saignant, saignant, zeker een jobstudent... Geef toe, dat trekt hier toch op niets, voor de prijs die we betalen. Wat had jij eigenlijk? Soep met brokken?

MOEDER : Ik had bouillabaisse.

VADER : Boeia wat? Is dat Frans voor uitgekotst?

MOEDER : Dat is vis, schat.

VADER : Vis? Daar kreeg ik kop noch staart aan, aan wat er op jouw bord lag.

MOEDER : Maar het heeft gesmaakt. Dat is toch het belangrijkste.

GARÇON : (*op*) Alstublieft, mevrouw, meneer, laat het u smaken.

MOEDER : Dank u wel.

VADER : Wacht even! Is dit wel met de hand opgeklopt?

GARÇON : Jazeker, meneer. (*af*)

VADER : Wil je dat toch eens navragen bij de chef, alstublieft? Ik wil zekerheid. (*proeft*) Oh, dit is niet te vreten. Er zit een ei teveel in. Eèèh. Mag ik eens bij jou proeven? (*proeft*) Zie je wel, hier zit een ei te weinig in. Ober!

GARÇON : (*op*) Ja meneer?

VADER : Kan u ons een nieuw dessert brengen, alstublieft? De verhoudingen kloppen niet.

GARÇON : Neen, meneer, dat kan ik niet. Ik kan u wel de rekening brengen en uw jassen. Met de groeten van de chef.

Scène 3: Inspectie

LEERKRACHT NEDERLANDS : Sokrates! Ben je nu al aan het dromen? Je wil op je eerste schooldag toch een positieve indruk nalaten, mag ik hopen?

SOKRATES : Het spijt me, mevrouw.

LEERKRACHT NEDERLANDS : Misschien kan je ook je handboek nemen? Op pagina 53 vind je een overzicht van dichters gevolgd door de mening die je over zijn of haar werk moet hebben. Kan altijd van pas komen op feestjes. Jullie krijgen vijf minuten om daar even naar te kijken.

SOKRATES : (*tot buur*) Een mening die je moet hebben? Dat is toch pure horror?